

วาระที่ 5.4

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานอธิการบดี กองกฎหมาย โทร. 1188

ที่ กม. 408/2569 วันที่ 18 มีนาคม 2569

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

เรียน อธิการบดี

ตามที่มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้กองกฎหมาย รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในส่วนข้อมูลแบบประเมิน OIT ข้อ 021 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 นั้น

ขอเรียนว่า กองกฎหมายได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี 2569 เรียบร้อยแล้ว โดยมีการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในด้านการใช้งบประมาณ โดยมีการเลือกกระบวนการ การเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย มาดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริต เนื่องจากพบว่า มีบุคลากรบางส่วนจงใจเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่มหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นสวัสดิการให้แก่พนักงานมหาวิทยาลัยโดยไม่สุจริต เพื่อให้ได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลโดยไม่มีสิทธิ เพื่อเป็นการป้องกันและป้องปรามบุคลากรของมหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของมหาวิทยาลัยต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นสมควรเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผนเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของมหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และแผนการบริหารความเสี่ยงทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่แนบท้าย และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการมายังมหาวิทยาลัยต่อไป ทั้งนี้ เห็นควรแจ้งทุกส่วนงาน/หน่วยงานทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา หากเห็นสมควรขอได้โปรดนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผนเพื่อพิจารณา

(นางรุ่งทิพย์ สุนทรตระกูล)

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

ทราบ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผน

(ศาสตราจารย์ ดร.ชานินทร์ ศิลป์จารุ)

อธิการบดี

20 มี.ค. 2569

อัตลักษณ์กองกฎหมาย : เชี่ยวชาญกฎหมาย ยึดความเป็นธรรม มีคุณธรรมประจำใจ

เมื่อ 18 มี.ค. 69
และ ได้ส่งต่อให้ท่านต่อไป

18 มี.ค. 69

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

จัดทำโดย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มีนาคม ๒๕๖๙

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการบริหารเพื่อมุ่งองค์กรไปสู่ความก้าวหน้า โดยลดผลกระทบที่อาจเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการพัฒนา ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง และได้มีการจัดให้ทุกส่วนงานในมหาวิทยาลัย มีการจัดทำประเมินและบริหารความเสี่ยงขึ้นทุกปี เพื่อลดผลกระทบที่อาจเป็นอุปสรรค และทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการบริหารงานภายใต้กรอบธรรมภิบาล

และโดยที่เรื่องการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับทุจริต ก็นับเป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการ ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตของมหาวิทยาลัยดำเนินการโดยได้ผลลัพธ์ตามความมุ่งหมาย ก็คือ การจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันความเสี่ยง เพื่อเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตโดยไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหา จะน้อยกว่าหน่วยงานอื่น หรือหากกรณีเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าหน่วยงานอื่นที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าแล้ว

อนึ่ง ในปีนี้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเน้นในประเด็นการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของมหาวิทยาลัย ในส่วนคำรักษาพยาบาลของพนักงานมหาวิทยาลัย เนื่องจากปัจจุบันพบว่า มีบุคลากรของบางหน่วยงานจงใจเบิกจ่ายคำรักษาพยาบาลที่มหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นสวัสดิการให้แก่พนักงานมหาวิทยาลัย โดยใช้สิทธิไม่สุจริต เพื่อให้ได้รับสวัสดิการคำรักษาพยาบาลโดยไม่มีสิทธิ เพื่อเป็นการป้องกันและป้องปรามบุคลากรของมหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของมหาวิทยาลัยต่อไป

คณะผู้จัดทำ สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มีนาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	4
ความหมายของความเสี่ยง และความหมายของความเสี่ยงทุจริต	4
วัตถุประสงค์ของการประเมินและการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต	4
กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	4
กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต	6
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	7
วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	7
ขั้นตอนที่ 1. การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ	7
ขั้นตอนที่ 2. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต	8
ขั้นตอนที่ 3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	8
ขั้นตอนที่ 4. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	9
ขั้นตอนที่ 5. การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	11

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ความหมายของความเสี่ยง และความหมายของความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยง

หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Consequence) ที่ได้รับ และโอกาสที่เกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต¹

- ๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต
- ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

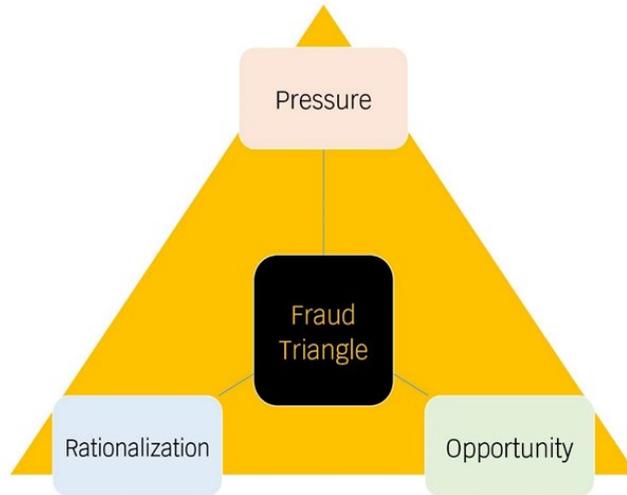
ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต²

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

---

¹ คู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ หน้า ๑๓

² คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงาน ป.ป.ท. หน้า ๘ -๙

โดยนอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T. Wolfe and Dana R. Hermanson (2004) และทฤษฎี GONE Theory ของ Leonard J. Brook (2004) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำความผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
1. Opportunity	1. Capability 2. Opportunity	1. G-Greed 2. O-Opportunity
2. Pressure	3. Incentive / Motive	3. N-Need
3. Rationalization	4. Rationalization	4. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงานหรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤตินิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละมบโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษจับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

(ข้อมูลจากบทความ ผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ มีบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตในสหกรณ์ได้อย่างไร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต³

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาดสามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกันสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ซึ่งได้ให้นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management: CRM ไว้ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านการอนุมัติ อนุญาต ได้แก่ การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ

ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหน้าที่ ตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ

ด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ได้แก่ โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีทำการประเมินของทุกงบประมาณ ประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงิน

³ คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงาน ป.ป.ท. หน้า 10-11

อุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอก งบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่รวมโครงการที่หน่วยรับงบประมาณ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง เฉพาะส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ มหาวิทยาลัย กำหนดขอบเขตการประเมินความเสี่ยงว่าจะประเมินความเสี่ยงการทุจริตในด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เนื่องจากพบว่ามีบางกระบวนการที่มีความเสี่ยงการทุจริตเกิดขึ้น โดยด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยไม่มีความเสี่ยงดังกล่าวเนื่องจากมิใช่หน่วยงานที่มีพันธกิจในการให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ และในด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ยังไม่พบว่ามีกระบวนการใดที่มีความเสี่ยงทุจริตเกิดขึ้น

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มี ๕ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

- (๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- (๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- (๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- (๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- (๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

มหาวิทยาลัยดำเนินการค้นหากระบวนการซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของมหาวิทยาลัยที่มีความเสี่ยงทุจริต โดยพิจารณาแล้วพบว่า กระบวนการที่เกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย ที่มหาวิทยาลัยได้จัดสรรเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งเป็นสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลให้แก่ครอบครัวของพนักงานมหาวิทยาลัย และพนักงานมหาวิทยาลัยจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อปีงบประมาณ มีความเสี่ยงสูงที่จะทำให้เกิดการทุจริตในเงินดังกล่าว เนื่องจากปัจจุบันพบว่ามีบุคลากรบางหน่วยงานมีการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว โดยไม่มีสิทธิ ซึ่งส่งผลต่อการใช้จ่ายและการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัย และก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อระบบการเงินการงบประมาณของมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาแล้วจึงคัดเลือกกระบวนการ ดังนี้

ชื่อกระบวนการ/โครงการ	การเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย
ชื่อหน่วยงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนที่ ๒   การกำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต

ในขั้นตอนนี้ มหาวิทยาลัยได้นำกระบวนการงาน การเปิดคำรักษาพยาบาลจากสวัสดิการ คำรักษาพยาบาลของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย ตามขั้นตอนที่ ๑ มาบรรยายละเอียดขั้นตอน การดำเนินงาน และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยง การทุจริต ได้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริต ในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการอย่างไร โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การเปิดคำรักษาพยาบาลจากสวัสดิการคำรักษาพยาบาล ของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง
๑	การบันทึกข้อมูลในระบบและการส่ง เอกสารเพื่อขอเบิกสวัสดิการคำ รักษาพยาบาล ฯ	๑. มีการจัดทำเอกสารปลอมหรือเท็จ เพื่อขอเบิกสวัสดิการคำรักษา พยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ
๒	การตรวจสอบข้อมูลของ ส่วนงาน/หน่วยงานต้นสังกัด	การตรวจสอบที่ไม่รอบคอบ อาจส่งผลให้มีการอนุมัติเบิกสวัสดิการ คำรักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ

ขั้นตอนที่ ๓   การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มหาวิทยาลัยมีการกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ กระบวนการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงใน ช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) (ร้อยละ)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๑ ขึ้นไป)
๑	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ ๑)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ด้านการเงิน และระบบ

ผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายรุนแรงเกินกว่าจะยอมรับได้ ส่งผลเสียหายแก่ระบบการเงินอย่างร้ายแรง
๔	มีความเสียหายเกิดขึ้น ส่งผลเสียหายแก่ระบบการเงินอย่างร้ายแรง
๓	มีความเสียหายเกิดขึ้น และกระทบต่อระบบการเงิน
๒	มีความเสียหายเกิดขึ้น และไม่กระทบต่อระบบการเงิน
๑	ไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น และไม่กระทบต่อระบบการเงิน

โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล
ของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑	การบันทึกข้อมูลในระบบและ การส่งเอกสารเพื่อขอเบิก สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ฯ	มีการจัดทำเอกสาร ปลอมหรือเท็จ เพื่อขอ เบิกสวัสดิการค่ารักษา พยาบาลที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่มีสิทธิ	๒	๕		
๒	การตรวจสอบข้อมูลของ ส่วนงาน/หน่วยงานต้นสังกัด	การตรวจสอบที่ไม่ รอบคอบ อาจส่งผลให้มี การอนุมัติเบิกสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	๒	๓		

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากมหาวิทยาลัยระบุความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว มหาวิทยาลัยมีการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) และได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัย กำหนด ตามตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต แลระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

หมายเหตุ

สีแดง	หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)
สีส้ม	หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
สีเหลือง	หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
สีเขียว	หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล
ของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑	การบันทึกข้อมูลในระบบและ การส่งเอกสารเพื่อขอเบิก สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ฯ	มีการจัดทำเอกสาร ปลอมหรือเท็จ เพื่อขอ เบิกสวัสดิการค่ารักษา พยาบาลที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่มีสิทธิ	๒	๕	๑๐	สูง

ลำดับ ที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๒	การตรวจสอบข้อมูลของ ส่วนงาน/หน่วยงานต้นสังกัด	การตรวจสอบที่ไม่ รอบคอบ อาจส่งผลให้มี การอนุมัติเบิกสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	๒	๓	๖	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยง การทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความ เสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา โดย มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต มหาวิทยาลัยพิจารณาคัดเลือกโดยประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับ ระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล
ของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะ เวลา	ผู้รับ ผิดชอบ
๑	การบันทึกข้อมูล ในระบบและการ ส่งเอกสารเพื่อ ขอเบิกสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาล ฯ	มีการจัดทำเอกสาร ปลอมหรือเท็จ เพื่อ ขอเบิกสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาล ที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มี สิทธิ	สูง	๑. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ เพื่อป้องกันการกระทำ ผิดเกี่ยวกับการเบิก ค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การกระทำผิดที่เกี่ยวกับ การเบิกค่ารักษาพยาบาล ที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ บุคลากรทราบ	มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙	กอง กฎหมาย
				๒. การซักซ้อมความ เข้าใจเกี่ยวกับการเบิก ค่ารักษาพยาบาล	๑. จัดทำบันทึกซักซ้อม ความเข้าใจเกี่ยวกับ มาตรการการดำเนินการ ของมหาวิทยาลัยกรณี ตรวจพบการเบิกค่ารักษา พยาบาลที่ไม่ถูกต้อง ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ บุคลากรทราบ	มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙	กอง กฎหมาย

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะ เวลา	ผู้รับ ผิดชอบ
				๓. จัดทำแนวปฏิบัติ ที่ดีในการเบิกค่า รักษาพยาบาล	๑. จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี ในการเบิกค่ารักษาพยาบาล ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ บุคลากรทราบ	มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙	กอง กฎหมาย
๒	การตรวจสอบ ข้อมูลของ ส่วนงาน/ หน่วยงานต้น สังกัด	การตรวจสอบที่ไม่ รอบคอบ อาจส่งผล ให้มีการอนุมัติเบิก สวัสดิการค่า รักษาพยาบาลที่ไม่ ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	ปาน กลาง	จัดทำแนวปฏิบัติ ที่ดีในการเบิกค่า รักษาพยาบาล	๑. จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี ในการเบิกค่ารักษาพยาบาล ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ บุคลากรทราบ	มีนาคม - เมษายน ๒๕๕๙	กอง กฎหมาย

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ประเภทความเสี่ยง (๓) ความเสี่ยงด้านการใช้งบประมาณ

กระบวนการ “การเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของครอบครัวพนักงานมหาวิทยาลัย”

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยปรากฏผลการประเมินความเสี่ยงและแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การบันทึกข้อมูลในระบบและการส่งเอกสารเพื่อขอเบิกสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ฯ	มีการจัดทำเอกสารปลอมหรือเท็จ เพื่อขอเบิกสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	สูง	๑. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การกระทำผิดที่เกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙	กองกฎหมาย
				๒. การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาล	๑. จัดทำบันทึกซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการดำเนินการของมหาวิทยาลัยกรณีตรวจพบการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้อง		

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนิน โครงการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับ ผิดชอบ
				๓. การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการ เบิกค่ารักษาพยาบาล	๑. จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการเบิก ค่ารักษาพยาบาล ๒. ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทราบ	มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙	กองกฎหมาย
๒	การตรวจสอบข้อมูล ของส่วนงาน/ หน่วยงานต้นสังกัด	การตรวจสอบที่ไม่ รอบคอบ อาจส่งผล ให้มีการอนุมัติเบิก สวัสดิการค่า รักษาพยาบาลที่ไม่ ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	ปานกลาง	การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการ เบิกค่ารักษาพยาบาล	๑. จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการเบิก ค่ารักษาพยาบาล ๒. ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทราบ	มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙	กองกฎหมาย

แนวทางการดำเนินการตามมาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต ตามแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	แนวทางการดำเนินการ
๑. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ	๑. ดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การกระทำผิดที่เกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาล ที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่มีสิทธิ และเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประชาสัมพันธ์ต่อไป ระยะเวลาดำเนินการ ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ ๒. ประชาสัมพันธ์และเวียนแจ้งทุกส่วนงาน/หน่วยงานรับทราบ ระยะเวลาดำเนินการ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๙ โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่เดือน มิถุนายน - เดือนกันยายน ๒๕๖๙

มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	แนวทางการดำเนินการ
๒. การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาล	<p>๑. ดำเนินการจัดทำบันทึกซักซ้อมความเข้าใจภายในหน่วยงาน เกี่ยวกับมาตรการการดำเนินการของมหาวิทยาลัยกรณีตรวจพบการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้อง เพื่อให้บุคลากรรับทราบถึงการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ จะมีผลกับบุคลากรผู้นั้นอย่างไร และเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประชาสัมพันธ์ต่อไป</p> <p>ระยะเวลาดำเนินการ ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙</p> <p>๒. ประชาสัมพันธ์และเวียนแจ้งทุกส่วนงาน/หน่วยงานรับทราบ และถือปฏิบัติต่อไป</p> <p>ระยะเวลาดำเนินการ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๙ โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน ๒๕๖๙</p>
๓. การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการเบิกค่ารักษาพยาบาล	<p>๑. ดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการเบิกค่ารักษาพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้แก่ผู้ตรวจสอบและผู้เบิก ให้ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง และเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประชาสัมพันธ์ต่อไป</p> <p>ระยะเวลาดำเนินการ ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙</p> <p>๒. ประชาสัมพันธ์และเวียนแจ้งทุกส่วนงาน/หน่วยงานรับทราบ และถือปฏิบัติต่อไป</p> <p>ระยะเวลาดำเนินการ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๙ โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน ๒๕๖๙</p>
